

Погоджено
на засіданні педради
від 17.03.2021 р.
протокол № 11

Затверджено
наказ Прилуцької гімназії № 5
імені В.А. Затолокіна
від 18.03.2021 р. № 51
Директор Прилуцької гімназії № 5
_____ Бурлаку Н.О.

ПОЛОЖЕННЯ

про внутрішній моніторинг якості освіти та освітньої діяльності у Прилуцькій гімназії № 5 імені Віктора Андрійовича Затолокіна Прилуцької міської ради Чернігівської області

I. Загальні положення

1. Дане Положення регламентує порядок, процедуру, визначає механізм підготовки та проведення моніторингу якості освіти та освітньої діяльності (далі – моніторинг) у Прилуцькій гімназії № 5 імені Віктора Андрійовича Затолокіна.

2. Нормативною основою моніторингу оцінки якості освітнього процесу є :

- [Конституція України.](#)
- [Закон України «Про освіту».](#)
- [Закон України «Про загальну середню освіту».](#)
- [Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні» від 20.03.2008 № 244/2008;](#)
- [Указ Президента «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти» від 04.07.2005 року № 101;](#)
- «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти». [Наказ МОН України від 16.01.2020 № 54](#)
- інші акти законодавства, розпорядження голів обласної, міської адміністрації, засновника закладу освіти, Статут закладу освіти та даного Положення.

3. У цьому Положенні терміни вживаються у значеннях, що визначені Законом України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

4. Моніторинг – це форма організації, збору, системного обліку та аналізу інформації про організацію і результати освітнього процесу для ефективного вирішення завдань управління якістю освіти. Це механізм забезпечення якісного рівня освіти, що дає змогу побачити успіхи і недоліки в діяльності педколективу, внести корективи, спланувати подальшу роботу.

Мета моніторингу: виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти у гімназії, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, оцінювання причин відхилень від цілей, внесення коректив, що зможуть наблизити бажані прогностичні результати.

Діагностична мета: діагностування стану освітнього процесу, створення атмосфери зацікавленості, довіри.

Мотиваційна: формування в учнів відповідального ставлення до оволодіння системою знань, умінь і навичок, підвищення відповідальності педагогів за якість знань учнів.

Розвивальна: підготовка особистості із високим рівнем комунікативної компетентності.

5. Вимоги до моніторингу. Інформація має бути:

- повною, достовірною, точною, своєчасною, доступною, безперервною;
- відповідно структурованою й специфічною для кожного рівня моніторингу;
- має проводитись на окремих етапах роботи з метою отримання оперативної інформації та своєчасних корекційних дій.

Моніторинговий підхід:

- дозволяє реєструвати зміни, що відбуваються у освітньому процесі;
- дає матеріали і підстави для порівняння, постійного аналізу та корекції управлінських рішень.

6. Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:

- систематичності та системності;
- доцільності;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- безпеки персональних даних;
- об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;
- відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу.

7. Об'єктами моніторингу можуть бути:

- знеособлена інформація про учасників освітнього процесу;
- освітні та управлінські процеси в закладі освіти;
- різні види діяльності учасників освітнього процесу (навчальна, викладацька, організаційна, управлінська тощо);
- умови здійснення освітньої та управлінської діяльності (матеріально-технічні, санітарно-гігієнічні, нормативно-правові, кадрові, фінансові, навчально-методичні тощо);
- результати запровадження освітніх змін, інновацій;
- стан організації освітнього процесу в закладі освіти;
- результати навчання та розвитку здобувачів освіти, формування їх компетентностей;
- інші об'єкти, визначені у Програмі.

II. Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

1. Участь у підготовці та проведенні моніторингу беруть:

- суб'єкти, які проводять моніторинг (далі – суб'єкти моніторингу);
- суб'єкти, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу;
- суб'єкти, які залучаються до опитування, спостереження або виконання письмових робіт (завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження (далі – учасники дослідження).

2. Суб'єктами моніторингу можуть бути:

- експертна група моніторингу,
- адміністрація школи,
- органи внутрішнього шкільного самоуправління.

Кожний суб'єкт моніторингу реалізує специфічні для нього завдання.

3. Ініціаторами моніторингу можуть бути атестаційна комісія I рівня (шкільна), адміністрація закладу, органи самоуправління школи.

У разі, якщо суб'єкт моніторингу не є його ініціатором, для забезпечення проведення моніторингу ініціатор та суб'єкт моніторингу можуть за домовленістю визначати вид і рівень моніторингу, порядок оприлюднення результатів моніторингу (інформування про

результати моніторингу), обладнання та інші ресурси, які використовуються суб'єктами моніторингу, права на використання інформації, одержаної за результатами моніторингу.

4. Суб'єктами, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу, можуть бути:

- методична рада,
- експертна група,
- адміністрація закладу.

5. Учасниками дослідження можуть бути:

- здобувачі загальної середньої освіти (далі – здобувачі освіти);
- педагогічні працівники;
- батьки, інші законні представники здобувачів освіти.

III. Види моніторингу

Моніторинг може бути внутрішнім і зовнішнім.

1. Внутрішній моніторинг ініціюється та проводиться закладом освіти.

Заклад освіти може визначати порядок проведення моніторингу з урахуванням вимог цього Положення та інших актів законодавства.

Моніторинг на локальному рівні може проводитися:

- для дослідження стану і результатів освіти та освітньої діяльності закладу освіти (на рівні закладу освіти).
- для дослідження стану та результатів функціонування і розвитку системи освіти закладу.

2. Зовнішній моніторинг може проводитися на рівні закладу освіти, місцевому, регіональному, загальнодержавному, міжнародних рівнях.

Зовнішній моніторинг на міжнародному рівні проводиться шляхом участі України в міжнародних порівняльних дослідженнях, міжнародному дослідженні якості освіти (PISA)

3. Види моніторингу за відповідними критеріями можуть бути наступними:

- за етапами навчання: стартовий, рубіжний, підсумковий;
- за часовою залежністю: поточний, випереджаючий;
- за частотою процедур: разовий, періодичний, систематичний.

4. Напрями моніторингу:

- моніторинг узгодження управління (якщо школа відповідає певним стандартам в освіті, автоматично забезпечується адекватний рівень її діяльності);
- діагностичний моніторинг (визначення рівня академічних навичок учнів незалежно від їх особистості);
- моніторинг діяльності (включає заміри «входу» і «виходу» системи);
- статичний моніторинг (надає можливість одночасно зняти показники за одним або кількома напрямками діяльності школи, порівняти отриманий результат з нормативом і визначити відхилення від стандарту, здійснити аналіз і прийняти управлінське рішення);
- динамічний моніторинг (багаторазовий замір певних характеристик під час усього циклу діяльності);
- психологічний моніторинг (постійне відстеження певних особливостей у ході навчальної діяльності);
- внутрішній моніторинг ефективності (спостереження за динамікою становлення колективу, прогнозування проблем, які можуть з'явитися у майбутньому);
- моніторинг освітніх систем (оцінювання стану системи, в якій відбуваються зміни, з подальшим прийняттям управлінського рішення);
- педагогічний моніторинг (супровідний контроль та поточне коригування взаємодії вчителя й учня в організації і здійсненні освітнього процесу);

- освітній моніторинг (супровідне оцінювання і поточна регуляція будь-якого процесу в освіті);
- учнівський моніторинг (комплекс психолого-педагогічних процедур, які супроводжують процес засвоєння учнями знань, сприяють виробленню нової інформації, необхідної для спрямування дій на досягнення навчальної мети);
- моніторинг загальноосвітньої підготовки учнів (систематичне відстеження досягнення державних вимог підготовки учнів за основними навчальними дисциплінами);
- змістовний (особистісно орієнтований) моніторинг (динаміка особистісного розвитку);
- моніторинг результативності освітнього процесу (показує загальну картину дій усіх факторів, що впливають на навчання та виховання, і визначає напрями, які необхідні для реалізації).

1V. Процедура підготовки та проведення моніторингу.

1. Моніторинг проводиться у такі етапи:

Підготовчий:

- підготовка та планування моніторингу: визначення завдань, мети, об'єкта, встановлення термінів проведення, напрямків, визначення критеріїв та показників оцінювання результатів, вибір інструментарію, вивчення відповідної літератури, підбір технологій корекційного впливу;
- розробка Програми.

Практичний – проведення дослідження, збір інформації, рейтинг, спостереження, аналіз документів, відвідування уроків, бесіди, інтерв'ю, самооцінка, тестування, зворотній зв'язок.

Аналітичний – обробка та систематизація отриманої інформації, узагальнення та пояснення інформації, розробка рекомендацій і пропозицій щодо подальшого корегування роботи та формування висновків.

Технологічний – підбір технологій корекційного впливу за допомогою відповідного інструментарію. Оприлюднення результатів моніторингу.

2. Методами проведення дослідження під час моніторингу можуть бути:

- опитування (анкетування, інтерв'ювання);
- тестування;
- спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю у закладі освіти;
- фокус-група;
- аналіз документації закладу освіти, його засновника;
- аналіз статистичних даних про стан системи освіти за встановленими формами звітності;
- інші методи, визначені у Програмі.

3. Моніторинг може проводитися у формі:

- безпосереднього одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо);
- опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій та/або електронній формі, із залученням експертів тощо);
- одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо).

Моніторинг може проводитися з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно.

Під час проведення дослідження можуть використовуватися фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження.

4. Програма розробляється та затверджується суб'єктом моніторингу.

Програма оприлюднюється у будь-який спосіб, визначений суб'єктом моніторингу та узгоджений з ініціатором моніторингу.

5. У Програмі визначаються мета і завдання, суб'єкти, об'єкт(и), форми та методи, індикатори, умови (у тому числі місце проведення), процедури проведення відповідного моніторингу, порядок визначення результатів моніторингу, строки та форми узагальнення результатів моніторингу, а також оприлюднення результатів моніторингу (інформування про них).

У Програмі обов'язково зазначається вид моніторингу. Суб'єкт моніторингу також може зазначити у Програмі про належність моніторингу, що проводитиметься, до інших видів моніторингових досліджень, визначених за певними науково обґрунтованими ознаками.

До Програми додається графік проведення моніторингу.

Програма розробляється на основі науково обґрунтованої методології з урахуванням вікових особливостей учасників моніторингу.

6. Моніторинг проводиться в терміни, визначені у Програмі.

При визначенні термінів проведення моніторингу суб'єкт моніторингу має враховувати можливі ризики, пов'язані з надмірним навантаженням на здобувачів освіти та педагогічних працівників внаслідок збігу кількох контрольних-вимірних заходів (зовнішнє незалежне оцінювання, державна підсумкова атестація тощо).

7. Моніторинг проводиться державною мовою, крім випадків, коли для досягнення цілей моніторингу доцільним є його проведення іноземною мовою, яка вивчається у закладі. Проведення моніторингу іншою мовою, крім державної, має бути обґрунтовано в Програмі.

V. Участь у моніторингу

1. При проведенні моніторингу перелік учасників дослідження (із зазначенням категорій учасників освітнього процесу та їх чисельності) має бути оприлюднений не пізніше, ніж за **десять днів** до початку його проведення, у будь-який спосіб, визначений суб'єктом моніторингу та узгоджений з ініціатором моніторингу .

2. Для забезпечення участі в моніторингу учасників дослідження суб'єкти моніторингу забезпечують:

- інформування учасників щодо вимог проведення моніторингу;
- виконання учасниками дослідження завдань, розроблених згідно з Програмою;
- дотримання етичних правил поведінки під час проведення моніторингу;
- безпечні умови для всіх учасників дослідження під час його проведення;
- організацію безкоштовної медичної допомоги за місцем проведення моніторингу (у разі потреби).

3. При проведенні моніторингу адміністрація гімназії створює належні умови для його проведення, зокрема є необхідні приміщення, матеріально-технічні ресурси, є розумне пристосування для осіб з особливими освітніми потребами (у разі потреби), вносить необхідні зміни до графіку освітнього процесу.

4. Учасники дослідження повинні:

- дотримуватися вимог проведення моніторингу, про які вони були поінформовані;
- виконувати інструкції осіб, які проводять моніторинг, щодо процедури моніторингу;
- виконувати завдання, оформляти виконану роботу згідно із правилами, визначеними в інструкції до неї;

- після завершення часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), повернути матеріали моніторингу особам, які проводять моніторинг;
- дотримуватися правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності;
- виконувати роботу (завдання) на робочому місці, визначеному суб'єктом моніторингу.

5. Учасникам дослідження, які залучені до проведення моніторингу, забороняється:

- приносити до місця проведення моніторингу небезпечні предмети і речовини, що становлять загрозу для життя і здоров'я людини;
- заважати іншим учасникам дослідження виконувати письмову роботу (завдання);
- спілкуватися в будь-якій формі з іншими учасниками моніторингу протягом часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), якщо інше не передбачено Програмою;
- псувати майно установи чи організації, в приміщенні яких проводиться моніторинг, чи майно осіб, які перебувають у цьому приміщенні;
- використовувати в місці проведення моніторингу та мати при собі або на своєму робочому місці протягом часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), засоби зв'язку, пристрої зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації, а також окремі елементи, які можуть бути складовими частинами відповідних технічних засобів чи пристроїв, друковані або рукописні матеріали, інші засоби, предмети, прилади, що не передбачені процедурою проведення моніторингу (крім дозволених виробів медичного призначення, про наявність яких учасник дослідження повинен до початку виконання письмової роботи (завдання) повідомити особі, яка проводить моніторинг);
- виносити за межі місця проведення моніторингу матеріали моніторингу (якщо процедурою моніторингу, визначеною в Програмі, передбачено збереження конфіденційності матеріалів моніторингу).

6. У разі порушення учасником вимог проведення зовнішнього моніторингу, внаслідок чого може бути поставлено під сумнів надійність результатів моніторингу, учасник може бути не допущений до проведення моніторингу або видалений з місця проведення моніторингу.

Якщо порушення виявлено під час або після проведення моніторингу, роботу учасника може бути виключено з розгляду суб'єктом моніторингу.

VI. Результати моніторингу

1. Результати моніторингу зазначаються у звіті, який готує суб'єкт моніторингу (відповідно до Програми).

У звіті обов'язково вказуються індикатори та шкала(и), використана(і) для визначення результатів моніторингу, а також методика, застосована для їх обрахунків.

Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.

2. Звіт за результатами моніторингу на рівні закладу освіти надається ініціатору моніторингу, який оприлюднює його у визначений ним спосіб.

3. Результати моніторингу можуть передаватися іншим особам або оприлюднюватися ними лише за згодою ініціатора моніторингу.

VII. Фінансування моніторингу

1. Фінансування внутрішнього моніторингу здійснюється за рахунок коштів засновника, власних надходжень закладу освіти та/або інших джерел, не заборонених законодавством.

VIII. Прикінцеві положення.

Положення погоджується педагогічною радою закладу освіти і вводиться в дію наказом директора.